MAATALOUS

Jo nyt kasvukausi on 2–3 viikkoa myöhässä. Puinnit menevät joka tapauksessa pitkälle syyspuoleen. **VILJELIJÄ ARI-PEKKA KIRJONEN, SALO**

Lähiviikkojen säät ratkaisevat viljasadon laadun ja määrän

Keskimääräiseen satoon on vielä mahdollisuuksia, vaikka viljakasvustojen kehitys on ollut tavanomaista hitaampaa. Kevätviljojen puinnit alkanevat vasta elokuun loppupuolella.

KARI SALONEN

Epävakaisista säistä huolimatta viljapelloilla on vielä edellytyksiä keskimääräiseen satoon. Kasvusto on pysynyt pääosin pystyssä, ja lakopaikat ovat harvassa. Keskon koetilalla Hämeenlinnan Hauholla lakoa oli yhden lohkon nurkassa.

Kevätviljakasvustojen kehitys on selvästi jäljessä keskimääräisestä. Kasvua ja kehitystä ovat venyttäneet sekä viileät säät että tavanomaista myöhemmäksi pitkittyneet kevätkylvöt.

Aikaisia monitahoisia ohria päästäneen puimaan vasta elokuun loppupuolella.

Kauran ja kevätvehnän puinnit alkanevat elo–syyskuun vaihteessa, kertoo Pro Agrian tiistaina julkaisema kasvutilannekatsaus.

Ruista päästään puimaan Etelä-Suomessa ensi viikolla. Aikaisten syysvehnien puintien arvioidaan puolestaan käynnistyvän kahden viikon kuluessa Etelä- ja Keski-Suomessa.

Vaikka sateet ovat olleet paikoin runsaita, edellytyksiä keskimääräiseen kokonaisviljasatoon on yhä. Alueelliset ja tilakohtaiset erot ovat kuitenkin tänä vuonna erittäin suuria.

Tulevien viikkojen sää vaikuttaa ratkaisevasti sadon laatuun, katsauksessa todetaan.

Lähiviikkojen sateet ovat iso uhka viljoille

Heinäkuussa Etelä- ja Keski-Suomessa satoi 1,5–2 kertaa enemmän kuin normaalisti.

Eniten märkyys vaivaa alavilla mailla ja peltojen notkokohdissa. Ongelmia on myös maan tiivistymisestä kärsivissä peltojen päisteissä.

Mikäli sateet jatkuvat, kasvustot alkavat lakoontua ja kasvitaudit piinata.

Ainakin toistaiseksi vilja on pysynyt hyvin pystyssä, sillä jyväsato on kehittynyt hitaasti.

Poikkeuksena on ruis. Rankat sateet ovat lakoonnuttaneet ruista. Pirkanmaalla ja Etelä-Karjalassa noin kolmannes kasvustoista on laossa.

Viime viikon pouta auttoi viljoja kirimään

Viljakasvustojen kehitys on keskimääräisestä jäljessä viikosta puoleentoista koko maassa.

Tavanomaista myöhemmin kylvetyt kasvustot ovat jäljessä jopa kolme viikkoa.

Säiden lämpeneminen ja poutaantuminen heinäkuun viimeisellä viikolla vauhditti kasvua jonkin verran.

Sato-odotukset vielä tavanomaiset

Kevätviljojen sadon määrä arvioidaan normaaliksi tai normaalia heikommaksi, mutta vaihtelu niin tilojen kuin lohkojenkin välillä on suurta.

Etelä-Suomen viljelmät ovat kärsineet toistaiseksi vähiten.

Säät ovat korostaneet pellon ojituksen, tasaisuuden ja maan rakenteen merkitystä. Sen sijaan suorakylvettyjen ja tavanomaisesti muokattujen lohkojen välillä ei ole havaittavissa selviä eroja.

Rehuohran arvioidaan kärsineen eniten kesän huonoista säistä. Kasvustot ovat Pro Agrian mukaan tyydyttäviä ainoastaan Etelä-Suomessa ja paikoin Pohjois-Pohjanmaalla.

Syysviljojen sato on arvion mukaan hyvä Etelä-Suomen rannikkoalueella ja Uudellamaalla. Sadon laadun ratkaisevat puintikauden sääolot.

Kasvinsuojelukin on kärsinyt sateista

Runsaat sateet ja viivästyneet kylvöt ovat haitanneet myös kevätviljojen rikkakasvitorjuntaa.

Etelä-Suomen rannikkoalueella, Keski-Suomessa ja Pohjois-Savossa on havaittu tavanomaista enemmän muun muassa hukkakauraa, juolavehnää, ohdaketta, valvattia ja mataraa.

Erot kasvitautien esiintymisessä ja runsaudessa ovat tänä vuonna tilojen ja lohkojen välillä suuria.

Lehtilaikkutauteja on havaittu runsaasti sellaisissa kasvustoissa, joista tauteja ei ole sateiden takia päästy torjumaan.

Laikkutaudit pienentävät jyväsatoa ja heikentävät sadon laatua.

Etelä-Suomen rannikkoalueella ja Varsinais-Suomessa on tavanomaista enemmän ruosteta.

Etelä- ja Keski-Suomessa on puolestaan havaittu punahomeiden eli Fusarium-sienten tartuttamia kasvustoja.

Rypsikasvustot kehittyneet hitaasti

Ensimmäisiä rypsikasvustoja päästäneen puimaan syyskuun puolella.

Rypsisadosta odotetaan normaalia tai hieman normaalia pienempää.

Kosteat säät lisäävät kasvustoissa pahkahomeen riskiä.

Syyskylvöjen suunnitelmat ennallaan

Tavallista myöhäisempi puintien aloitus ei ole toistaiseksi näkynyt syysviljojen kylvösuunnitelmissa.

Rukiin kylvöalan arvioidaan pysyvän ennallaan useimmilla alueilla. Varsinais-Suomessa, Etelä-Karjalassa, Pohjois-Savossa ja Keski-Suomessa kiinnostus rukiin viljelyyn on vähenemässä.

Kiinnostus rukiin hybridilajikkeiden sekä syysmuotoisten öljykasvien viljelyyn on kasvussa.

Etelä-Pohjanmaalla puolestaan rukiin ja syysvehnän viljelyn odotetaan lisääntyvän.

JUHANI REKU

Hämeenlinna

Puinteihin pari viikkoa

HÄMEENLINNA (MT)

Rehu- ja ruokaherneeksi soveltuva Rokka puidaan Hauholla K-maatalouden koetilalla ensimmäisten lajikkeiden joukossa. Puintipäiväksi tilanhoitaja **Kalle Kärki** arvioi 15.–20. elokuuta.

”Tällä hetkellä olosuhteet tuleentumiselle ovat hyvät. Herne puidaan samoihin aikoihin aikaisten ohrien, Tirilin ja Bragen kanssa.”

Kärki on tyytyväinen kasvukauden sääolosuhteisiin. Vedestä oli aavistuksen pulaa alkukesästä, mutta sen jälkeen sademäärä on ollut riittävä. Liikaa vettä ei ole tullut.

Rokan pääväri alkaa tällä hetkellä olla vihreän sijaan keltainen. Kärjen mukaan puitavan hernekasvuston väri on harmaa.

Herne päästiin Hauholla kylvämään jo vapun aattona. Rokka on lajikkeena pysty ja hyvin puitava.

Ruis olisi tarvinnut lisää kasvunsäädettä

Ensimmäisenä puitavien viljojen joukkoon kuuluu myös syksyllä kylvetty Reetta-ruis. Se talvehti hyvin, mutta nyt pellolla näkyy muutamia lakopaikkoja.

”Annoin sille liian vähän kasvunsäädettä”, Kärki harmittelee.

Ruis sai litran hehtaarille kasvunsääde CCC:tä korrenkasvun alussa rikkaruiskutuksen yhteydessä.

”Se oli liian vähän.”

Viime vuonna sama lajike sai CCC:tä 1,8 litraa hehtaarille ja muutaman viikon päästä vielä hieman toista kasvunsäädettä Terpalia. ”Se oli viime vuonna liikaa ja siksi vähensin määrää tänä vuonna”, Kärki selvittää. Kärjen mukaan Reetan korsi ei ole yhtä luja kuin toisella ruislajikkeella Kierillä.

SAARA NIKKARI

Vadelman satokausi alkoi

Avomaan vadelmat tulivat reilu viikko sitten myyntipöydille. Pääsatokausi alkaa tällä viikolla ja kestää todennäköisesti kuun loppuun, kertoo Hedelmän ja marjanviljelijäin liiton viljelyneuvoja **Tuija Tanska**.

Sateinen kesä on lisännyt marjojen hävikkiä. Viileys on kuitenkin ollut vain hyväksi.

”Viime viikonlopun kaltainen kuuma ja kostea sää on otollisinta tautien leviämiselle ja hävikin synnylle”, Tanska valottaa.

Vadelmasadosta odotetaan kohtuullista. ”Hellekaudet eivät ole tänä kesänä keskeyttäneet raakileiden kasvua, kuten kahtena aikaisempana vuonna.”

Hyvän vadelmasadon uhkana on vielä kosteassa ja lämpimässä leviävä harmaahome.

Vadelman kokonaissatomääräksi Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto arvioi 0,7–0,8 miljoonaa kiloa.

Viileys pidensi mansikan satokautta

Mansikan satokausi jatkuu poikkeuksellisesti elokuuhun. Syynä ovat keskimääräistä viileämmät säät, jotka pidensivät mansikan kukintaa ja sadon kypsymistä.

Pieniä eriä mansikkaa valmistuu vielä elo–syyskuun taitteessa tiloilla, jotka ovat käyttäneet sadonajoitustaimia.

Pensasmustikka kilpailee tuontimarjojen kanssa

Pensasmustikan sato alkaa kypsyä. Satokausi jatkuu syksyllä pidempään kuin vadelmalla. Satoa on tulossa kohtalaisesti ja marjat ovat suuria.

Viljely on Suomessa vielä vähäistä. Viljelyala on alle 80 hehtaaria. ”Kysyntä varmasti lisääntyy, kun kuluttajat oppivat tuntemaan pensasmustikan.”

Tanskan mukaan kotimainen pensasmustikka joutuu kilpailemaan ulkomaisen tuontimustikan kanssa. Kotimaisissa pensasmustikoissa alkuperämaa sekä viljelijän tiedot on pakko ilmoittaa.

Herukkasato kypsymässä

Ensimmäiset herukat ovat tulleet Etelä-Suomessa myyntiin. Satoa alkaa valmistua runsaammin viikon kuluessa.

Herukoiden satonäkymät arvioidaan yleisesti tyydyttäväksi. Poikkeuksena on Etelä-Savo, jossa sato on jäämässä tavanomaista pienemmäksi.

Runsaan kosteuden ansiosta marjat ovat suurikokoisia.

Kesäomenoiden kypsymistä joudutaan odottelemaan parisen viikkoa.

SAARA NIKKARI
JUHANI REKU

Perunan tilanne huolestuttava

Rankat sateet ovat synkentäneet perunan satonäkymiä päätuotantoalueella Pohjanmaalla, kertoo Pro Agrian kasvutilannekatsaus. Perunaviljelmät ovat kärsineet heinäkuussa rankoista sateista ja varsinkin tulva-alueilla kasvustot ovat heikkokuntoisia.

Muun muassa Kristiinankaupungissa satoja hehtaareja perunaa on hukkunut veden alle. Tilannetta synkentävät viime vuorokausien aikana saadut rankat sateet.

Mukulasadon kasvu on vielä pahasti kesken.

Sateet ovat lisänneet riskiä perunaruton ja muiden tautien puhkeamiseen. Sateiden vuoksi perunaruton torjuntaruiskutuksia on ollut vaikea ajoittaa. Kasvustot on kuitenkin toistaiseksi saatu pidettyä terveinä.

Vihannesten kasvu nopeutunut

Viileän sään vuoksi vihanneskasvustot ovat reilun viikon jäljessä keskimääräisestä aikataulusta. Viime päivien lämpimämmät säät ovat nopeuttaneet vihannesten kasvua ja kehitystä.

Kaalin kehitys on paikoitellen jopa kolmisen viikkoa tavanomaisesta jäljessä.

Sateet myöhästyttivät viimeisimpien vihannesten istutuksia. Se tulee näkymään syksyllä ja talvella tarjolla olevien vihannesten määrässä.

MT

Heinän puinti alkaa, säilörehun korjuussa ongelmia

Siemeneksi viljeltävän nurminadan puinnit ovat käynnistyneet Lounais-Suomessa. Muualla maassa puinnit alkavat kahden viikon aikana. Myös timoteitä aletaan puida kahden viikon kuluessa.

Toisen säilörehusadon korjuu vasta alussa

Toisen säilörehusadon korjuu päästiin aloittamaan viime viikolla Etelä-Suomessa sekä Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla.

Toisesta sadosta on ehditty korjata vasta 10–15 prosenttia, sillä peltojen märkyys on hidastanut korjuuta.

Keski- ja Pohjois-Suomessa korjuun arvioidaan alkavan viikon kuluessa, mikäli sateet eivät pehmitä peltoja niin, etteivät ne kanna koneita.

Toinen säilörehusato pahimmillaan välttävä

Runsaat sateet ovat heikentäneet säilörehusatoa Pirkanmaalla sekä Keski-Suomessa. Sekä määrä että laatu arvioidaan välttäväksi.

Etelä-Suomen nurmet eivät ole tänä vuonna kärsineet heinäkuussa kuivuudesta, joten toisesta säilörehusadosta odotetaan määrältään tavanomaista parempaa. Laadun arvio on tavanomainen.

Toisen sadon laatua voi heikentää maa-aineksen joutuminen rehun joukkoon korjuun aikana. Syynä on pellon pinnan rikkoutuminen ensimmäisen korjuun yhteydessä.

Kuivaheinän korjuuta hidastivat pahasti huonot säät.

MT

Salo

Sadekuurot eivät lakoonnuttaneet

SALO (MT)

Vaikka viikonvaihteen rankat ukkoskuurot pyyhkäisivät Varsinais-Suomenkin yli, Salon Perttelissä vakavilta vahingoilta säästyttiin, kertoo viljelijä **Ari-Pekka Kirjonen**.

”Sunnuntain vastaisena yönä satoi 15 milliä ja seuraavanakin nelisen milliä.”

Kokonaisuudessaan vettä on Kirjosen mukaan tullut jo liikaa, mutta täydellistä katastrofia ne eivät ole Salon seudulla vielä aiheuttaneet.

Viljat ovat pääsääntöisesti pysyneet pystyssä, ja kasvustot näyttävät viljelijän silmään hyviltä.

Kirjonen ajoi maanantaina Salosta Mietoisiin, eikä matkan varrellakaan näköpiiriin osunut vakavia lakopaikkoja.

Sateet saisivat kuitenkin jo loppua, ja ilma lämmetä.

”Jo nyt kasvukausi on 2–3 viikkoa myöhässä. Puinnit menevät joka tapauksessa pitkälle syyspuoleen.”

Kirjonen kritisoi myös Tiken viime viikolla julkaisemaa satoennustetta. Siinä viljasadosta ennustettiin hieman keskimääräistä parempaa.

”Tässä vaiheessa on aivan turha laskeskellä vielä sadon määrää. Kun puimaan päästään myöhään, riskit kasvavat väistämättä.”

JUHANI REKU

MARKKU VUORIKARI

Salolaisen Ari-Pekka Kirjosen vehnä on maitotuleentumisasteella. Jos säät jatkuvat suotuisina puinteihin asti, odotettavissa on määrältään ainakin kohtuullinen sato.

Hyrynsalmi

Odotuksissa normaalisato

HYRYNSALMI (MT)

Satoa ollaan saamassa normaali määrä, kertoo hyrynsalmelainen lypsykarjatilan isäntä **Jouni Heikkinen**.

Heikkisellä on viljelyksessä seitsemän hehtaaria ohraa. Loput pelloista ovat nurmella.

Ohra on kasvanut hyvin, eikä suurempia ongelmia ole ilmennyt. Kylvöt tehtiin normaaliin aikaan toukokuun lopussa, eikä sade kiusannut silloin kylvöjä. Pellot pääsivät orastamaan hyvin.

Juhannuksen jälkeen alueella on kuitenkin satanut. ”Kesä on ollut erittäin sateinen ja kylmä.”

Heikkisen peltojen karkeilla kivennäismailla ei vesi ole vaivannut.

”Ei täälläpäin ole savimaita, joilla vaurioita helpommin syntyy. Alavilla mailla joitakin vesivahinkoja paikka paikoin voi olla.”

Ruiskutukset ovat onnistuneet muutaman poutapäivän ansiosta.

Heikkinen arvioi, että ohra on viikon tai kaksi myöhässä. Puimaan hän uskoo pääsevänsä elokuun puolen välin tienoilla.

Toinen nurmisato arvoitus

”Heinä on kasvanut hyvin. Ensimmäinen säilörehu päästiin korjaamaan juhannusviikolla.”

Ensimmäinen sato korjattiin Heikkisen mielestä ehkä viikkoa liian myöhään. ”Laatu olisi ollut parempi, jos hieman aiemmin pellolle olisi mennyt.”

Toisen säilörehun korjuun Heikkinen uskoo menevän pitkälle elokuuhun asti. Huippusatoon hän ei toisen sadon kohdalla usko. ”Jos nyt ei enää sateita tule, voi sato yltää normaaliin.”

Toisen nurmisadon onnistuminen riippuu loppukesän sademäärästä.

ELINA HELMANEN

TIMO LINDHOLM

Hyrynsalmelaisen Jouni Heikkisen pellot eivät ole kärsineet kesän sateista.

Lappeenranta

Maanparannus näkyy hernekasvustossa

Sateinen kesä korostaa maan rakenteen merkitystä, toteaa Lappeenrannan Joutsenossa Tyynelän tilaa viljelevä **Juuso Joona**. Maan hyvä rakenne on hänen mukaansa puskuri.

”Äärevät säät eivät suinkaan aiheuta kaikkia ongelmia. Ne laukaisevat olemassa olevat ongelmat ja tuovat niitä esiin.”

Joona on tehnyt viime vuosina töitä parantaakseen maan rakennetta tilan lohkoilla muun muassa viljelemällä syväjuurisia kasveja ja lisäämällä maan orgaanista ainesta.

Työn tulos näkyy.

Tilan hernelohkolla kasvusto on kärsinyt sellaisissa paikoissa, joissa maan rakenne on heikoin. Niissä vesi jäi runsaiden sateiden jälkeen seisomaan ja kasvusto on kellastunut.

Muualla vesi on läpäissyt maan ja kasvusto on rehevää.

Hernesadosta ainakin viimevuotista parempi

Viime viikkojen aikana Joutsenossa on satanut runsaasti. Toissa viikolla satoi Joonan mukaan noin 120 milliä, sen jälkeen kymmenessä päivässä vielä noin 30 milliä.

Sateet eivät kuitenkaan olleet rankkoja, joten viljakasvustot ovat pysyneet pystyssä.

”Ruis alkaa valmistua. Jos säät ovat hyvä, puimaan päästään parin viikon sisällä.”

Ruissadosta Joona odottaa keskimääräistä, vaikka talvituhoja oli noin viidenneksellä alasta. Ruokaherneen ja härkäpavun hän arvioi yltävän jopa keskimääräistä parempaan satoon, vaikka härkäpapua verottavat kukinta-aikaan osuneet sateet.

”Pölyttäjät eivät liikkuneet sateen takia.”

JUHANI REKU